

Özel EKOL HASTANESİ
CERRAHİ ALETLERİN
KONTROLÜ VE BAKIMI TALİMATI

1. AMAÇ:

Cerrahi aletlerin rahat kullanımını sağlamak ve kullanım ömrünü uzatmak için bakımlarının yapılması, kullanılmayacak durumda olan cerrahi aletlerin kullanım dışına alınması kurallarını belirlemektir.

2. KAPSAM:

Cerrahi alet bakım ve onarımında gerekli olan uygulamaları, sterilizasyon ünitesi sorumlusu, sterilizasyon teknisyeni ve ameliyathane hemşirelerini kapsar.

3. KISALTMALAR:

MSÜ: Merkezi Sterilizasyon Ünitesi

KKE: Kişisel Koruyucu Ekipman

Korozyon: Cerrahi aletlerdeki aşınma, çürüme ve paslanmadır.

4. SORUMLULAR:

MSÜ'de alet ve malzemelerin bakım ve kontrolünü yapan kişiler bu talimatı uygulamaktan sorumludur.

5. TANIMLAR:

6. UYGULAMA:

6.1. Temel İlkeler

- Dekontaminasyonu yapılmış tüm alet ve malzemelerin kontrolü ve bakımı paketlemeden önce yapılmalıdır.
- Kontrol ve bakım işlemleri temiz alanda yapılmalıdır.
- Kontrol ve bakım işlem öncesi mutlaka, el hijyeni sağlanmalı ve alana özgü KKE giyilmelidir.
- Aletlerin hassas uçlarını kontrol etmek için 3-6 diyo prtili büyütme lensli ışıklı büyüteç lambaları kullanılmalıdır.
- Tekstil malzemeler ışıklı masa üzerinde kontrol edilmelidir.
- Cerrahi aletler kontrol için parçalara ayrılıp toplanır, kontrol sonrasında sterilizasyon işlemi için tekrar parçalara ayrılmalıdır.
- Parçaları ayrılmış olan cihaz/aletlerin bakımı yapıldıktan sonra montajı yapılmalıdır.
- Gözle görülür kir ve korozyon varlığında alet ve malzemeler ön temizliği tekrarlanmalıdır.
- Kontrol sonucunda alet/malzemeler de aşınma, korozyon, deformasyon ya da mekanik hata ve fonksiyon kaybı görülen aletler kullanım dışı bırakılmalıdır.
- Tekstil malzemelerde deformasyon, delik varlığı halinde veya maksimum kullanım süresi dolmuş malzemeler kullanım dışı bırakılmalıdır.
- Cerrahi alet ve malzemelerin kontrolü ve bakım süreci kir ve minerallerden arındırılma işlemi ile başlar (dekontaminasyon bölümünde yapılır)

<i>Doküman No</i>	<i>Yayın Tarihi</i>	<i>Revizyon No</i>	<i>Revizyon Tarihi</i>	<i>Sayfa No</i>
<i>DS.TL.09</i>	<i>05.07.2022</i>	<i>00</i>	<i>-</i>	<i>1 / 4</i>

Özel EKOL HASTANESİ
CERRAHİ ALETLERİN
KONTROLÜ VE BAKIMI TALİMATI

- Temizlik kontrolü
- Fonksiyon kontrolü ve tamire gönderme, gerekiyorsa fonksiyon dışı bırakma,
- Korozyon kontrolü ve yağlama işlemi olarak belirlenmiştir.

6.1.1. Kontrol İşlemleri

- Cerrahi aletlerin öncelikle düzgün temizlik işlemlerinin yapıldığından emin olunmalıdır.
- Aletlerin keskin kenarların da ve uçlarında, eklem yerlerinde organik kir ve korozyon varlığı gözle kontrol edilmelidir.
- Aletlerin yüzeylerinde renk değişim ve korozyon kontrolleri yapılmalıdır.
- Klempler ve tutucu forsepsler gibi menteşeli aletlerin kesici yüzeylerinin ve dişlerinin aynı çizgide olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Aletlerin çivi ve vidalarının yerinde olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Makasların kesip kesmediği kontrol edilmelidir.
- Kesici uçlar, kulp yapıları, eklemler ve ağız olukları, özellikle dişli kenarlar kontrol edilmelidir.
- Kanalı olan aletlerin tıkalı olmadığından emin olunmalıdır.
- Mikro aletlerin kontrolünde uygun lambalı büyüteçler kullanılmalıdır..
- Eklem bölgelerinde çatlaklar olan bükülmüş ya da hasarlı aletler mutlaka yenileri ile değiştirilmelidir.

6.1.2. Bakım işlemleri (Yağlama):

- Cerrahi aletler her kullanım sonrası yağlanmalıdır.
- Eklem yerleri işlemeyen aletlerin eklem yerleri suda çözülen yağlar ile yağlanmalıdır.
- Yağlama işlemi için aletler temiz olmalıdır.
- Yağlama işlemi sırasında aletler soğuk olmalıdır.
- Kullanılan yağlar biyolojik açıdan uyumlu ve sterilizasyon işlemine etki etmeyecek buhar geçirgenliği olan suda çözünebilir ürünler olmalıdır.

6.1.3. Bakım işlemleri (leke ve pas giderme):

- Zamanla zarar görmüş ya da üzerinde kalıntılar (kir ve mineral birikimi) birikmiş aletler ve konteynerların bakım işlemleri için leke ve pas giderici ürünler kullanılmalıdır.
- Cerrahi aletler üzerinde kurutma amaçlı kullanılacak bezler yumuşak ve kullanım sonrası iplik bırakmayan havsız ürünler olmalıdır.
- Fırçaların metal olmamasına dikkat edilmelidir.
- Solüsyona batırma ve bakım tozu silme şeklinde iki tür bakım işlemi vardır.
- Solüsyona batırma işleminde aletler solüsyona yatırılarak belirli süre bekletilmelidir.
- Toz ile yapılan işlemde nemli bez ile bakım tozunun alet üzerine uygulanması ile gerçekleştirilmelidir.

<i>Doküman No</i>	<i>Yayın Tarihi</i>	<i>Revizyon No</i>	<i>Revizyon Tarihi</i>	<i>Sayfa No</i>
<i>DS.TL.09</i>	<i>05.07.2022</i>	<i>00</i>	<i>-</i>	<i>2 / 4</i>

Özel EKOL HASTANESİ
CERRAHİ ALETLERİN
KONTROLÜ VE BAKIMI TALİMATI

- Solüsyon tipi ürünler genellikle asit türevi solüsyonlardır, bekleme sürelerine dikkat edilir, uygulamada koruyucu ekipman kullanılarak maruziyet engellenmelidir.

6.1.4. Cerrahi alet ve cihazların kontrolünde fonksiyon testlerinin uygulanması:

- Fonksiyon kontrolü, cerrahi aletlere açma kapama veya kesme işlemi yaparak eklem yerlerinin kilitleri kontrol edilmelidir.
- Aletlerin uçları birbirine simetrik olup olmadığı , eklemlerin birbirine tam oturup oturmadığı kontrol edilmelidir.
- Kesici tip aletlerin kesme kontrolleri yapılmalıdır.
- Tutucu tip aletlerin tutucu kontrolleri yapılmalıdır.

Makasların fonksiyon testleri;

- Makas kapanma testi: Makas 90 derecelik açıda açıp serbest bırakılır. 1/3 ünde durmalıdır. Sorunlu olanlar bakıma/tamirata gönderilmelidir.
- Makas kesme testi: Tüm cerrahi makaslar fonksiyonları ile doğru orantıda kesmelidir. Kesme işlemi test edilerek sorunlu olanlar bakıma/tamirata gönderilmelidir.

Portegü fonksiyon testi:

- Portegü kapanma testi: İki kısmından tutup yukarı aşağı hareket etmesi kontrol edilmelidir.
- Portegü uçları: Ağız kısmının açık olmaması gerekmektedir, kilit kapandığında aletin ucuda kapanmış olmalıdır.

Klemp fonksiyon testi: İki kısmından tutulup yukarı aşağı hareket etmesi kontrol edilir. Uç kısımların simetrik olup olmadığı kontrol edilmelidir.

- Klemp uçları: Açıp kapatarak sürtünme direnci kontrol edilmelidir, sürtünme direnci fazla ise yağlama işlemi tekrarlanmalıdır.

Atravmatik klemp ve forseps fonksiyon testleri: Su içeren plastik torbaya kilitleyerek sıvı geçişi olmadığı kontrol edilmelidir. Klemp karbon kağıdına tutturulup ve bırakılmalı. Hiçbir yırtılma olmamalıdır, sadece alet diş izi kalmalıdır.

- Uç kısımların simetrik olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Açık kapatarak sürtünme direnci kontrol edilmelidir, sürtünme direnci fazla ise yağlama işlemi tekrarlanmalıdır.

6.1.5. Kemik kesiciler fonksiyon testleri:

Fonksiyon testi: Alet eklem yerinden yukarı aşağı hareket etmemelidir, eklem yarı tam sabit olmalıdır.

Kesme kontrolü: Hafif mukavva üzerinde kesme kontrolleri yapılmalıdır. Düzgün kesiler gözlemlenmelidir. Düzgün kesi olmadığı durumda alet bakım/tamirata gönderilmelidir.

<i>Doküman No</i>	<i>Yayın Tarihi</i>	<i>Revizyon No</i>	<i>Revizyon Tarihi</i>	<i>Sayfa No</i>
<i>DS.TL.09</i>	<i>05.07.2022</i>	<i>00</i>	<i>-</i>	<i>3 / 4</i>

Özel EKOL HASTANESİ
CERRAHİ ALETLERİN
KONTROLÜ VE BAKIMI TALİMATI

6.1.6. Punç/röntjör fonksiyon testleri:

Fonksiyon testi: Alet eklem yeri gevşek şekilde yukarı aşağı hareket etmemelidir. Eklem yeri yeterince sabit olmalıdır.

Kesme kontrolü: Punçlar için hafif mukavva üzerinde kesme kontrolleri yapılmalıdır. Röntjörler için plastik tüpler kullanılmalıdır.. Düzgün kesiler gözlemlenir, düzgün kesi olmadığı durumda alet bakıma/tamirata gönderilmelidir.

6.1.7. Korozyon kontrolü:

Yüze korozyonu: Alet üzerinde görülür renk değişimidir. Diğer aletlere bulaş riski vardır. Hasta ile teması sakıncalıdır.

Nedenler; düşük kalite otoklav suyu, kirli otoklavlar, diğer aletlerden bulaşma, düşük alet kalitesi.

Çukurlaşmış korozyon: Temizlenmesi ve onarımı mümkün değildir, diğer cerrahi aletlere bulaşabilirler. Derhal kullanım dışı bırakılmalıdır.

Nedenleri; bulaş ya da sürtünme korozyonu, kalitesiz su ile işlem, yüksek kulor seviyeleri, doku ve kir kalıntıları, yanlış temizleme ürünleri.

Silikat kaplı yüze korozyonu: Cerrahi alet üzerinde renk değişimi, aletlerin üzerinde siyah beneklerin oluşması, uygun bakım (korozyon önleyici ile temizleme ve yağlama) ile sorun giderilmelidir.

Nedenleri; düşük kaliteli su kullanımı, yıkama solüsyonlarındaki yüksek silikatlar, yüksek düzey nötralizan kullanımı,

Sürtünme kaynaklı korozyon: Sürtünme kaynaklı korozyon genellikle bağlantı mafsallarında oluşur, alet fonksiyonlarına etki eder ve aletlerin ömrünü kısaltır.

Nedenleri; yanlış ve yetersiz bakım (yağlama),

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
 Kalite & Akreditasyon Sorumlusu Kardelen ASMA	 Kalite Koordinatörü Yeşim İNCİ	 Kalite Yönetim Direktörü Prof. Dr. Tuncay ÇAĞLAR

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
DS.TL.09	05.07.2022	00	-	4 / 4